

ISSN 2518-7503

Психологія:

реальність і перспективи

Збірник наукових праць

Випуск 26

2026

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет**

**ПСИХОЛОГІЯ:
РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових праць РДГУ

Випуск 26

Засновано у 2013 році

Рівне – 2026

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of Humanities**

**PSYCHOLOGY:
REALITY AND PERSPECTIVES**

Collection of scientific papers of RSHU

Issue 26

Founded in 2013

Rivne – 2026

ISSN 2518-7503
УДК 159.9+316.6
П 86

Психологія : реальність і перспективи : збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 26 / упоряд.: В. Р. Павелків, Н. В. Корчакова. Рівне РДГУ, 2026. 132 с.

**Збірник наукових праць РДГУ «Психологія: реальність і перспективи» включено до
Переліку наукових фахових видань України (категорія Б).
Спеціальність 053 «Психологія»
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.04.2021, № 420)**

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Психологія: реальність і перспективи» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International:
<https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=49716>

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем психології. Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних психологів, вихователів, учителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології, здоров'я людини та спорту Рівненського державного гуманітарного університету (Україна).

ВИКОНАВЧИЙ РЕДАКТОР:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету (Україна).

ЧЛЕНИ РЕДКОЛЕГІЇ:

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології, здоров'я людини та спорту Рівненського державного гуманітарного університету (Україна);

Волошина Валентина Віталіївна – доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри теоретичної та консультативної психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Домбровскіс Валерій (*Valerijs Dombrovskis*) – доктор психології, асоційований професор, Даугавпільського університету (Латвія);

Ілішко Дзінтра (*Ilisko Dzintra*) – PhD, професор Інституту гуманітарних та соціальних наук Даугавпільського університету (Латвія);

УДК 159.922.1:378.091.31-057.875:159.9-051

Петренко Оксанадоктор педагогічних наук, професор,
проректорка з інноваційної діяльності і
міжнародного співробітництва

Рівненського державного гуманітарного університету

 <https://orcid.org/0000-0001-7754-0249>DOI https://doi.org/10.35619/prap_rv.vi26.490

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ» У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ-ПСИХОЛОГІВ

Анотація. У статті обґрунтовано ефективність практико-орієнтованих методів навчання у викладанні курсу «Гендерна психологія» у процесі професійної підготовки майбутніх магістрів-психологів. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю посилення практичної складової підготовки сучасного психолога, здатного працювати з актуальними соціально-психологічними проблемами, пов'язаними з гендерною нерівністю, дискримінацією, стереотипізацією та міжособистісними конфліктами.

Проаналізовано наукові підходи до трактування практико-орієнтованого навчання як важливого чинника професіоналізації майбутніх фахівців.

З'ясовано особливості використання інтерактивних форм і методів у викладанні дисципліни «Гендерна психологія», зокрема кейс-методу, тренінгових технологій, рольових і ділових ігор, групових дискусій, методів проблемного навчання та психодіагностичних методик. Окреслено можливості використання реальних суспільних кейсів, аналізу медіаконтенту й соціально-психологічних ситуацій для формування здатності майбутніх психологів працювати з чутливими соціальними проблемами.

Особливу увагу приділено використанню психодіагностичних методик, спрямованих на дослідження гендерних ролей, емпатії, толерантності та комунікативних особливостей особистості, а також аналізу сучасного інформаційного простору й проявів гендерних стереотипів у медіа. Доведено, що поєднання інтерактивних технологій, психодіагностичних інструментів і аналізу реальних ситуацій забезпечує наближення освітнього процесу до майбутньої професійної діяльності психолога.

Встановлено, що практико-орієнтовані методи навчання сприяють формуванню професійної етики, толерантності, готовності до психологічного супроводу різних соціальних груп і здатності до конструктивної професійної взаємодії в умовах сучасних суспільних викликів.

Ключові слова: курс «Гендерна психологія», професійна підготовка магістрів-психологів, гендерний підхід, практико-орієнтовані методи навчання, кейс-метод, психодіагностика, тренінги, групові дискусії, рольові ігри, гендерна компетентність.

Постановка проблеми. Підготовка сучасного психолога вимагає не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування практичних навичок роботи з клієнтами на основі гендерного підходу. Відповідно суттєвих змін потребує і система підготовки майбутніх психологів на магістерському рівні: необхідно забезпечити зв'язок між теоретичними і практичними елементами процесу навчання. Одним з можливих векторів забезпечення професійної орієнтації навчання в магістратурі є упровадження практико-орієнтованого підходу, який здатний забезпечити максимальне наближення до майбутньої професійної

діяльності вже під час навчання, який спрямований на набуття не тільки знань, але й умінь, навичок і досвіду практичної діяльності (Антонова, 2016).

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Практико-орієнтований підхід є предметом аналізу в наукових працях багатьох учених (Антонова, 2016; Житнік, 2015, Опушко, 2024, Пальшкова, 2008). Так, Пальшкова (2008) визначає практико-орієнтований підхід як методологічний концепт формування професійно-педагогічної культури майбутніх учителів початкової школи. Натомість, Антонова (2016) обґрунтовує необхідність застосування практико-орієнтованого підходу у формуванні професійної майстерності майбутнього вчителя. Своєю чергою, Опушко розглядає практико орієнтоване навчання як важливий компонент дуальної форми здобуття освіти. Практико-орієнтоване навчання як засіб професіоналізації підготовки майбутніх фахівців в Україні обґрунтовує Майковська (2016). Проблема вдосконалення професійної підготовки майбутніх психологів є предметом аналізу в працях Вірної (2003), Лялюк і Кузьо (2023), Чепелевої (2000) та ін. Особливості викладання гендерних курсів в закладах вищої освіти досліджують Баліка (2021), Бреславська, Петренко, Якименко (2024) й ін.

Однак, незважаючи на значний потенціал науково-теоретичних досліджень, на разі є недостатньо вивченим питання використання практико-орієнтованих методів навчання у викладанні конкретних навчальних дисциплін в закладах вищої освіти.

Метою статті є обґрунтування ефективності практико-орієнтованих методів навчання у викладанні курсу «Гендерна психологія».

Виклад основного матеріалу дослідження. Практико-орієнтований підхід сприяє формуванню у майбутніх фахівців загальних та спеціальних (фахових) компетенцій, професійно-важливих якостей, професійного досвіду здобувачів освіти що, у цілому, складає готовність до практичної діяльності. Упровадження практико-орієнтованого підходу вимагає створення викладачами середовища, у якому здобувачі мають можливість виявити і реалізувати свій інтерес до пізнання, зробити його усвідомленою потребою в саморозвитку, професійній та соціальній адаптації (Майковська, 2016).

Навчальна дисципліна «Гендерна психологія» орієнтована на формування здатності майбутніх психологів працювати з реальними соціально-психологічними проблемами, такими як гендерна нерівність, дискримінація, стереотипізація. Зміст дисципліни охоплює актуальні питання, зокрема гендерну соціалізацію, гендерні стереотипи, сексизм у освітньому середовищі та психологічні аспекти гендерної нерівності. Ефективність викладання дисципліни «Гендерна психологія» значною мірою забезпечується використанням інтерактивних форм: тренінги гендерної ідентичності та толерантності; групові дискусії; рольові ігри; аналіз ситуацій (case study). Такі методи сприяють розвитку рефлексії, емпатії та комунікативних навичок та сприяють формуванню професійних компетентностей здобувачів освіти.

Одним із найбільш результативних методів є кейс-метод (case study), що передбачає аналіз реальних або наближених до реальних соціально-психологічних ситуацій. Під час занять здобувачі освіти аналізують кейси, пов'язані з проявами гендерної дискримінації в освітньому середовищі, проблемами професійної сегрегації, міжособистісними конфліктами на ґрунті гендерних стереотипів, випадками психологічного насильства або сексизму. Робота з кейсами здійснюється поетапно: від визначення проблеми та аналізу причин ситуації до вироблення алгоритму психологічного супроводу й пошуку можливих шляхів її розв'язання. Зокрема, під час практичних занять у жовтні 2025 року здобувачам освіти було запропоновано для аналізу суспільний кейс, пов'язаний із дискусією навколо реакції Українського католицького університету на використання ЛГБТ-символіки у профілі здобувачки освіти в соціальних мережах (Терещук, 2025). У процесі обговорення здобувачі освіти аналізували особливості суспільної поляризації, етичні аспекти професійної діяльності психолога, питання толерантності, меж академічної свободи та психологічні

механізми виникнення конфліктів у чутливих соціальних темах. Такий підхід сприяє розвитку аналітичного мислення, навичок прийняття професійних рішень і здатності застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

Важливе місце у викладанні дисципліни займають тренінгові технології, спрямовані на розвиток гендерної чутливості, толерантності, емпатії та навичок конструктивної комунікації. Зокрема, використовуються тренінги гендерної ідентичності, вправи на усвідомлення власних гендерних установок і стереотипів, техніки розвитку ненасильницької комунікації та міжособистісної взаємодії (Петренко, 2025).

Однією з ефективних форм роботи є виконання тренінгових вправ, спрямованих на осмислення впливу гендерних стереотипів на поведінку та соціальну взаємодію особистості. До прикладу, під час вивчення теми, пов'язаної з гендерною соціалізацією, здобувачам освіти пропонується вправа щодо наслідування гендерних стереотипів у повсякденному житті. Робота організовується у малих групах по 6–10 осіб, де учасники обговорюють низку проблемних питань: негативні та позитивні аспекти відтворення гендерних стереотипів, необхідність відповідності суспільним очікуванням щодо гендерних ролей, можливості подолання стереотипного мислення та способи звільнення від обмежень, які формуються під впливом гендерних установок.

Подальше колективне обговорення результатів роботи в групах сприяє формуванню навичок аргументованого висловлення власної позиції, розвитку критичного мислення та здатності аналізувати соціальні явища з різних точок зору. Водночас здобувачі освіти навчаються розпізнавати дискримінаційні прояви, аналізувати власні поведінкові моделі та формувати навички професійної комунікації у роботі з різними соціальними групами.

Ефективним методом є також рольові та ділові ігри, що дають змогу моделювати типові професійні ситуації діяльності психолога. Під час таких занять здобувачі освіти виконують ролі психолога-консультанта, клієнта, соціального працівника або учасників конфліктної ситуації. Наприклад, моделюються ситуації психологічного консультування осіб, які зазнали дискримінації, сімейних конфліктів, пов'язаних із традиційними гендерними ролями, або проблем професійної самореалізації. Використання рольового моделювання сприяє розвитку комунікативних умінь, рефлексії, емоційного інтелекту та навичок професійної взаємодії.

У процесі вивчення дисципліни активно застосовуються групові дискусії та методи проблемного навчання. Обговорення суперечливих соціальних питань – гендерних квот, проблем рівності в суспільстві, армії, освіті й професійній діяльності, впливу медіа на формування гендерних стереотипів – стимулює розвиток критичного мислення, навичок аргументації та вміння вести конструктивний діалог. Особливу увагу приділяємо формуванню здатності працювати з різними точками зору, толерантно відстоювати власну позицію та аналізувати соціальні явища з позицій наукового підходу.

Зокрема, під час вивчення теми «Психологічні аспекти гендерної (не)рівності в умовах війни» здобувачам освіти пропонується для аналізу комплекс актуальних соціально-психологічних проблем, що виникають у сучасному українському суспільстві (Петренко, 2025). У межах проблемних дискусій обговорюються психологічні наслідки війни для чоловіків і жінок, трансформація традиційних гендерних ролей, суспільні очікування щодо «чоловічої» та «жіночої» поведінки, питання мобілізації, соціальної стигматизації вразливості, а також проблеми дискримінації та насильства. Окремим напрямом роботи є аналіз сучасних суспільних кейсів і результатів соціологічних досліджень. Наприклад, здобувачі освіти аналізують результати дослідження ГО «Українські ЛГБТ-військові за рівні права» щодо становища ЛГБТК+ військових у Збройних силах України, суспільного сприйняття гендерної та сексуальної різноманітності, а також проблем правового визнання партнерств в умовах війни. У процесі обговорення увага акцентується не лише на правових чи соціальних аспектах, а й на психологічних механізмах формування суспільних установок,

стереотипів, поляризації суспільства та впливу колективної травми на сприйняття гендерних питань (Петренко, 2025).

Важливим елементом проблемного навчання є також аналіз трансформації ролі жінки в українському війську. Здобувачі освіти обговорюють питання розширення участі жінок у бойових підрозділах, зміну суспільного ставлення до жінок-військовослужбовиць, психологічні труднощі адаптації та поєднання професійних і сімейних ролей в умовах війни. Окремо аналізуються питання психологічної підтримки різних соціальних груп: військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб, дітей, осіб, які пережили втрату чи насильство. Такі форми роботи сприяють розвитку у здобувачів освіти здатності аналізувати складні соціальні явища у взаємозв'язку психологічних, соціокультурних і гендерних чинників, формують навички професійної комунікації, емпатії, аргументованого ведення дискусії та підготовки до роботи з чутливими категоріями клієнтів у реальних умовах сучасного суспільства.

Практична спрямованість курсу також реалізується через використання психодіагностичних методик, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з набуттям практичного досвіду професійної діяльності психолога. У процесі навчання здобувачі освіти опановують методики діагностики гендерних ролей, рівня толерантності, емпатії, комунікативних особливостей особистості, особливостей міжособистісної взаємодії та гендерних установок. Зокрема, застосовується опитувальник гендерних ролей С. Бем, шкала «Маскулінність – фемінінність» з Фрайбурзького особистісного опитувальника (FPI), методики оцінювання рівня емпатії, аналізу гендерних стереотипів і соціально-психологічних установок й ін. (Петренко, 2025).

Особливу увагу приділяємо аналізу взаємозв'язку між результатами психодіагностики та особливостями соціальної поведінки особистості. Наприклад, під час опрацювання результатів опитувальника С. Бем здобувачі освіти досліджують співвідношення маскулінних, фемінних та андрогінних характеристик особистості, аналізують вплив гендерних установок на комунікативну поведінку, професійне самовизначення та міжособистісну взаємодію. Це сприяє кращому розумінню індивідуальних особливостей клієнта та формуванню навичок психологічного аналізу.

Важливим етапом роботи є колективне обговорення результатів дослідження та етичних аспектів використання психодіагностичних інструментів у практичній діяльності психолога. Здобувачі освіти аналізують питання конфіденційності, добровільності участі в дослідженні, коректності інтерпретації результатів, недопущення дискримінаційних висновків і дотримання принципів професійної етики у роботі з чутливою інформацією. Використання психодіагностичних методик у процесі вивчення дисципліни сприяє розвитку професійної рефлексії, аналітичного мислення, навичок психологічного консультування та формуванню готовності майбутніх психологів до роботи з різними соціальними групами. Це дає здобувачам освіти змогу опановувати практичні інструменти майбутньої професійної діяльності та набувати досвіду їх професійного застосування в умовах, наближених до реальної психологічної практики.

Значну увагу приділяємо аналізу сучасного інформаційного простору та медіаконтенту. Здобувачі освіти досліджують прояви гендерних стереотипів у рекламі, соціальних мережах, медіа та освітніх матеріалах, здійснюють контент-аналіз інформаційних ресурсів і визначають можливий психологічний вплив стереотипізованих образів на формування суспільних установок. Зокрема, під час практичних занять здобувачам освіти пропонуються аналітичні завдання, спрямовані на виявлення дискримінаційних або стереотипізованих моделей репрезентації чоловіків і жінок у сучасному медіапросторі. Для аналізу використовуються оголошення з рубрик «Шукаю роботу», «Біржа праці», «Знайомства», матеріали інформаційно-розважальних журналів, спеціалізованих видань і телепередач для чоловіків та жінок, а також сучасні рекламні ролики. У процесі роботи здобувачі освіти

аналізують особливості відображення маскулінності та фемінності, визначають наявність гендерних стереотипів, проявів сексизму, фейсизму чи ейджизму, досліджують способи конструювання соціально схвалюваних моделей поведінки та зовнішності. Особлива увага приділяється обговоренню психологічного впливу медіаобразів на формування самооцінки, гендерної ідентичності, професійних очікувань і суспільних установок.

Подальше колективне обговорення результатів аналізу сприяє формуванню навичок критичного сприйняття інформації, розвитку медіаграмотності, здатності аргументовано оцінювати інформаційний контент та усвідомлювати психологічні механізми впливу медіа на суспільну свідомість.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, практико-орієнтовані методи навчання забезпечують не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування професійної готовності майбутніх психологів до роботи з актуальними соціально-психологічними проблемами сучасного суспільства.

Практико-орієнтоване навчання сприяє формуванню у майбутніх психологів професійної етики; толерантності; готовності до роботи з різними соціальними групами; здатності до психологічного супроводу клієнтів.

Поєднання інтерактивних технологій, психодіагностичних методик і аналізу реальних кейсів у викладанні курсу «Гендерна психологія» підвищує ефективність освітнього процесу та відповідає сучасним вимогам до якості вищої освіти.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у вивченні можливостей використання кейс-технологій і тренінгових методик для підготовки фахівців до роботи з гендерночутливими соціальними викликами в умовах сучасного суспільства та війни. Перспективним є також аналіз впливу практико-орієнтованого навчання на розвиток професійної рефлексії, емпатії та готовності майбутніх психологів до психологічного супроводу різних соціальних груп.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Антонова, О. (2016). Практико-орієнтований підхід у формуванні професійної майстерності майбутнього вчителя. *Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання: монографія*. Житомир : Вид-во Рута. С. 262-285.
- Житник, Н. (2015). Практико-орієнтована підготовка фахівців в умовах регіонального вищого навчального закладу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. Вип. 9. С. 29–35.
- Опушко, Н. (2024). Практико орієнтоване навчання як важливий компонент дуальної форми здобуття освіти. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, №70, P. 240-252. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-240-252>
- Пальшкова, І. (2008). Практико-орієнтований підхід у формуванні професійно-педагогічної культури майбутніх вчителів початкових класів: теоретико-методологічний аспект: Монографія. Одеса. 339с.
- Майковська, В. (2016). Практико-орієнтоване навчання як засіб професіоналізації підготовки майбутніх фахівців. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2016. № 50–51.
- Вірна, Ж. (2003). Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога: [монографія]. Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа. 320 с.

- Лялюк, Г., Кузьо, Л. (2023). Реалізація особистісно-орієнтованого підходу до професійної підготовки майбутніх психологів в умовах дистанційного навчання: проблеми та виклики. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 61, Том 2. С.69-74. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/61.2.13>
- Чепелева, Н. (2000). Особистісна підготовка психолога-практика. *Персонал*. № 5 (59). С. 17–19.
- Баліка, Л., Петренко, О. (2021). Досвід впровадження навчальної дисципліни «Гендерний підхід в освіті та вихованні» в освітній процес ЗВО. *Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : IV Всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю* (Умань, 22 квітня 2021 р.) / [ред. кол. : Коляда Н.М. та ін.]. Умань : Візаві. С.63-66.
- Petrenko, O. B., Yakymenko S. I., Breslavskaya G. B. Gender competence as a necessary condition for the effective activity of the future teacher. *Colloquium-journal*. 2024. №2 (195). Część 1 (Warszawa, Polska). p.28-30.
- Терещук, Г. (2025). Скандал довкола УКУ поляризував думки в суспільстві. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/uku-skandal-studenty-moral/33520616.html>
- Петренко, О. (2025) Гендерна психологія: Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності С4 Психологія. Рівне : Ю. Кукса. 203 с.

REFERENCES

- Antonova, O. (2016). Praktyko-orientovanyi pidkhd u formuvanni profesiinoi maisternosti maibutnoho vchytelia. [A practice-oriented approach to developing the professional skills of future teachers]. *Teoriia i praktyka profesiinoi maisternosti v umovakh tsilezhyttievoho navchannia: monohrafiia*. Zhytomyr : Vyd-vo Ruta. S. 262-285. [in Ukrainian]
- Zhytnyk, N. (2015). Praktyko-orientovana pidhotovka fakhivtsiv v umovakh rehionalnoho vyshchoho navchalnoho zakladu. [Practice-oriented training of specialists at a regional institution of higher education]. *Profesiina osvita: problemy i perspektyvy*. Vyp. 9. S. 29–35. [in Ukrainian]
- Opushko, N. (2024). Praktyko orientovane navchannia yak vazhlyvyi komponent dualnoi formy zdobuttia osvity. [Practice-oriented learning as an important component of the dual education system]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, №70, R. 240-252. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-240-252>. [in Ukrainian]
- Palshkova, I. (2008). Praktyko-orientovanyi pidkhd u formuvanni profesiino-pedahohichnoi kultury maibutnikh vchyteliv pochatkovykh klasiv: teoretyko-metodolohichniy aspekt [A Practice-Oriented Approach to Developing the Professional and Pedagogical Culture of Future Elementary School Teachers: Theoretical and Methodological Aspects]: Monohrafiia. Odesa. 339s. [in Ukrainian]
- Maikovska, V. (2016). Praktyko-orientovane navchannia yak zasib profesionalizatsii pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv. [Practice-oriented education as a means of professionalizing the training of future specialists]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*. 2016. № 50–51. [in Ukrainian]
- Virna, Zh. (2003). Motyvatsiino-smyslova rehuliatsiia u profesionalizatsii psykhologa [Motivational and Meaning-Based Regulation in the Professional Development of Psychologists]: [monohrafiia]. Volyn. derzh. un-t im. Lesi Ukrainky. Lutsk : Vezha. 320 s. [in Ukrainian]
- Lialyuk, H., Kuzo, L. (2023). Realizatsiia osobystisno-orientovanoho pidkhdodu do profesiinoi pidhotovky maibutnikh psykhologiv v umovakh dystantsiinoho navchannia: problemy ta vyklyky. [Implementing a Person-Centered Approach to the Professional

- Training of Future Psychologists in a Distance Learning Environment: Issues and Challenges]. *Innovatsiina pedahohika*. Vypusk 61, Tom 2. S.69-74. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/61.2.13>
- Chepelieva, N. (2000). Osobystisna pidhotovka psykholoha-praktyka. [Personal Development for Practicing Psychologists]. *Personal*. № 5 (59). S. 17–19. [in Ukrainian]
- Balika, L., Petrenko, O. (2021). Dosvid vprovadzhennia navchalnoi dystsypliny «Hendernyi pidkhid v osviti ta vykhovanni» v osvitnii protses ZVO. [Experience in integrating the course “Gender Perspectives in Education and Upbringing” into the educational process at higher education institutions.]. *Prosotsialna osobystist u hendernomu vymiri: teoretyko-metodolohichni ta prykladni aspekty : IV Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu* (Uman, 22 kvitnia 2021 r.) / [red. kol. : Koliada N.M. ta in.]. Uman : Vizavi. S.63-66. [in Ukrainian]
- Petrenko, O. B., Yakymenko S. I., Breslavska G. B. Gender competence as a necessary condition for the effective activity of the future teacher. *Colloquium-journal*. 2024. №2 (195). Część 1 (Warszawa, Polska). p.28-30.
- Tereshchuk, H. (2025). Skandal dovkola UKU poliaryzuvav dumky v suspilstvi. [The scandal surrounding UCU has polarized public opinion]. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/uku-skandal-studenty-moral/33520616.html> [in Ukrainian]
- Petrenko, O. (2025) Henderna psykholohiia [Gender Psychology]: Navchalno-metodychnyi posibnyk dla здобувачів вищої освіти спеціальності S4 Psykholohiia. Rivne : Yu. Kuksa. 203 s. [in Ukrainian]

PRACTICE-ORIENTED TEACHING METHODS IN THE COURSE “GENDER PSYCHOLOGY” IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF MASTER'S STUDENTS IN PSYCHOLOGY

Oksana Petrenko

Doctor of Sciences (in Pedagogy),
Professor, Vice-rector for Innovative Activities and
International Cooperation
Rivne State University for the Humanities

 <https://orcid.org/0000-0001-7754-0249>

DOI https://doi.org/10.35619/prap_rv.vi26.490

Abstract. *This article demonstrates the effectiveness of practice-oriented teaching methods in the course “Gender Psychology” as part of the professional training of future master’s degree students in psychology. The relevance of the study stems from the need to strengthen the practical component of training modern psychologists capable of addressing current socio-psychological issues related to gender inequality, discrimination, stereotyping, and interpersonal conflicts.*

Scientific approaches to interpreting practice-oriented learning as a key factor in the professional development of future specialists are analyzed.

The article identifies the specific features of using interactive forms and methods in teaching the course “Gender Psychology,” including the case method, training technologies, role-playing and business games, group discussions, problem-based learning methods, and psychodiagnostic techniques. The possibilities of using real-life social cases, media content analysis, and socio-psychological situations to develop future psychologists’ ability to work with sensitive social issues are outlined.

Particular attention is paid to the use of psychodiagnostic methods aimed at studying gender roles, empathy, tolerance, and communicative traits of the individual, as well as analyzing the contemporary information space and manifestations of gender stereotypes in the media. It has been demonstrated that the combination of interactive technologies, psychodiagnostic tools, and the analysis of real-life situations brings the educational process closer to the future professional practice of a psychologist.

It has been established that practice-oriented teaching methods contribute to the development of professional ethics, tolerance, readiness to provide psychological support to various social groups, and the ability to engage in constructive professional interaction in the context of contemporary social challenges.

Keywords: *“Gender Psychology” course, professional training of master’s degree students in psychology, gender approach, practice-oriented teaching methods, case method, psychodiagnostics, training sessions, group discussions, role-playing games, gender competence.*

Стаття надійшла до редакції 29.04.2026

Стаття прийнята до друку 14.05.2026

Стаття опублікована 30.05.2026

Ногачевська Інна (Nohachevska Inna)	кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та практичної психології Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне, Україна
Петренко Оксана	доктор педагогічних наук, професор, проректорка з інноваційної діяльності і міжнародного співробітництва Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне, Україна
Харченко Євген (Kharchenko Yevhen)	доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичної реабілітації та ерготерапії Рівненської медичної академії м. Рівне, Україна
Шклярський Богдан	здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

З М І С Т

Дядиченко Наталія Психосоціальна підтримка підлітків, які пережили воєнний стрес: комплексна мультимодальна програма реабілітації.....	5
Жилін Михайло Взаємодія афективної системи мозку та робочої пам'яті в процесі швидкого прийняття рішень	17
Ivashkevych Eduard, Kharchenko Yevhen, Nohachevska Inna Socio-psychological characteristics of the influence of extreme environments on the ecological consciousness of militaries in the conditions of war in Ukraine.....	28
Ivashkevych Ernest Amplification of the future translator's translation consciousness and the person's worldview.....	39
Король Олена Особливості впливу психоемоційних станів на навчальну діяльність здобувачів фахової передвищої освіти в умовах війни.....	49
Ліннік Юрій, Довгалець Оксана Когнітивні механізми тривожності: роль румінації як медіатора індивідуально – психологічних чинників.....	57
Mykhalchuk Nataliia, Antyukhova Nataliia Psychological aspects of maladaptive mother-child relationships in the family after divorce.....	67
Петренко Оксана Практико-орієнтовані методи навчання у викладанні курсу «Гендерна психологія» у професійній підготовці магістрів-психологів.....	78
Verovkina Olena, Bihunova Svitozara The development of students' motivational sphere for learning english in a blended learning environment.....	86
Шклярський Богдан Роль психологічного клімату в організації у стимулюванні креативності менеджерів: практичні аспекти та стратегія управління	97
Ковальчук Юлія Особливості комунікативної культури майбутніх фахівців іноземних мов залежно від досвіду перебування в іншомовному середовищі.....	115
Відомості про авторів	128

Наукове видання

ПСИХОЛОГІЯ: РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник наукових праць РДГУ

Випуск 26

Упорядники:

проф. Павелків В.Р., проф. Корчакова Н. В.

Науково-бібліографічне редагування:

бібліотека РДГУ

Підписано до друку 18.05.2026 р.

Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.

Друк офсетний. Ум. друк. арк. 16,2. Наклад 300

П - 86 **Психологія: реальність і перспективи:** зб. наук. праць РДГУ. Вип. 26 / упоряд.: В. Р. Павелків, Н. В. Корчакова; ред. кол. В.Р Павелків, Н. В. Корчакова. Рівне : РДГУ, 2026. 132 с.

УДК 159.9+316.6

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2026

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа:
Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення №183
від 25.01.2024 року
Ідентифікатор медіа: R30-02513

Суб'єкти у сфері друкованих медіа:
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, 33014, Україна;
тел.: (0362) 62-03-56
email: rectorat@rshu.edu.ua

Видавництво «SBA Print»
вул. Бережанська, 5, м. Київ
Телефон: +38 (067) 3933334.
email 3933334@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5409 від 02.08.2017 р.

